

RYCZART (6) *sb m*

ryczart (6), [**ryczald**].

a *pochylone* (w tym 1 r. błędne znakowanie).

sg *N* ryczårt (1). ◊ *G* ryczårtu (1). ◊ *D* ryczårtowi (1). ◊ *A* ryczårt (1). ◊ *I* ryczårtem (1). ◊ *pl*
G ryczårtów (1).

Sł brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. (z Cn); poza tym XVII(XVIII) – XIX w.: ryczalt.

*Umowa zawierana przy pożyczaniu pieniędzy, zobowiązująca dłużnika do zapłaty podwójnej kwoty pożyczki nieoddanej w umówionym terminie, przy czym kwota spłaty ulegała podwojeniu przy każdym następnym niedotrzymanym terminie; fenus aut mutatio duplicans semper summam die conducto non restitutam Cn (6) : (marg) Spifka ziemiá [została dana pod zastaw pożyczki]. (-) [król Władzisław] pożyczył przerzeczoney sumy Zygmuntowi krolowi Węgierfkiemu/ pod zakładem ryczartu takiego/ iefli ich pierwfzego roku nie wroci/ tylką sumę przepádnie: wtorego roku takie dwie: trzeciego takie trzy aż to w niezliczony poczet weszło. *BielKron* 385; RYCZART. Ku dowodowi pożyczku trzeba iest, álbo świádków, álbo zapifów [...]. Iż iefli ná czás zámierzony nie odda, tedy tyle dwoie przepada. Iefli y drugi raz omyli [tj. nie odda], tedy tyle dwoie przepada, złączywfy *cum capitali summa* zakład. *SarnStat* 1272; Bo to iest bogáty contrákt, przeto go Ryczártem zową, á Ricco z Włofkiégo ięzyká. *SarnStat* 1273, 1273, 1301, 1302; [Sentencja C3v].*

[Wyrażenie: »ryczald ungaricus« = prawdopodobnie: *weksel węgierski* (nazwa może od pożyczki danej przez króla polskiego królowi węgierskiemu na warunkach ryczartu): Od lutnisty zastawne srebro, pas i 2 łyżki srebne, białe, talery 2 i ryczald Ungaricus in summa fl. 18 *InwMieszcz* 1597 nr 301.]

[Przen: *I sg w funkcji przysłówka*: »ryczartem« = z *nawiązką, bardzo dużo*: [list Radziwiłła Czarnego] Ale za boską pomocą ja sie o to nie stroszczę [tj. *muszę się zdać na Bożą pomoc*], bo mam – jeśli mie co potka – ryczartem zapłacić, [...] tedy by ta sprawa [tajnych zabiegów braci Radziwiłłów, żeby ich siostra Barbara została królową] na dekret anielski [tj. *angielski*] przyszła [tj. *groziłaby mu kara śmierci za zdradę stanu*] *ListyPol* II 1548/104.]

MC